

Handreiking gemeenteraads- verkiezingen 2022

32 actiepunten in de openbare ruimte
voor acht maatschappelijke vraagstukken

Als u werk wilt maken van
een positief en preventief
volksgezondheidsbeleid
kunt u...

- * Van 'gezondheid' een vast punt maken in de belangenafweging binnen uw ruimtelijk beleid, met veel mogelijkheden voor lichamelijke beweging in een schaduwrijke en hittebestendige omgeving
- * Meer aandacht geven aan het lokale 'ommetje' door aanleg van wandelroutes en verbindingen
- * Wijken zo groen mogelijk inrichten, uitnodigend voor ontmoeting en verblijf in de buitenruimte, voor alle groepen in de samenleving (inclusief en toegankelijk); in de wetenschap dat zelfs uitzicht op groen gezondheidsbevorderend is
- * Een beroep doen op andere belanghebbenden, zoals verzekeraars, om bij te dragen aan uw positieve gezondheidsbeleid en samen fondsen creëren voor een bredere financiële basis

PRAKTIJKVOORBEELD:

- Gemeente Leiden - Stevenshof Vitaal

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

- Gezonde Stad Index 2020
- www.kwiekbeweegroute.nl
- www.hersenstichting.nl/ommetje

Als u de aantrekkelijkheid van uw gemeente voor bewoners, ondernemers en bezoekers verder wilt vergroten, kunt u in de openbare ruimte de verblijfskwaliteit zo verhogen...

PRAKTIJKVOORBEELD:

- Gemeente Amsterdam - Park om de hoek - Vergroen je buurt!

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

- www.maaksamenruimte.nl
- www.gemeente.nu/bedrijfsvoering/digitalisering/digitale-participatie-gemeenten-delen-kennis-en-software

- ✱ Een sociaal veilige én beheerbare omgeving voor jong en oud waarborgen met voldoende open ruimtes, sportveldjes, rustpunten zoals bankjes, (natuur)speeltuinen, aangename routes en - waar nodig - verlichting
- ✱ Zorgen voor aantrekkelijk groen om de hoek, een park voor iedereen binnen 500 meter, het liefst mét doorlopende verbindingen naar omliggende natuur in het buitengebied
- ✱ Bewonersparticipatie en particuliere (groen)initiatieven van inwoners en ondernemers binnen uw gemeentelijk beleid stimuleren
- ✱ Stilstaan bij een goed evenwicht tussen vorm en functie in de openbare ruimte

Cirkels park (bron: Maak Samen Ruimte)

Als u wilt zorgen voor een goede bereikbaarheid én ruimte wilt creëren, kunt u in de openbare ruimte...

- ✱ Investeren in goede verbindingen tussen stad en ommeland met snelfietspaden en meer gedeeld vervoer
- ✱ Lokaal openbaar vervoer bevorderen en de daarbij behorende mobiliteitsknooppunten aantrekkelijk, groen inrichten
- ✱ Ontbrekende schakels in het fietspadennet aanpakken
- ✱ Uw centrumgebied in de eerste plaats inrichten op voetgangers, fietsers en pas tot slot voor het gemotoriseerde verkeer

PRAKTIJKVOORBEELD:

- Gemeente Houten - Fietsstad

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

- www.fietsersbond.nl/ons-werk/mobiliteit/snelfietsroutes/
- www.crow.nl/thema-s/fiets-en-voetganger

Groenzone Amsterdam Sloterdijk (bron Michiel Smit)

Met toekomstbestendig groen creëert u een waardevolle leefomgeving. U kunt...

- * Groen - net als bruggen en lantaarnpalen - in de begroting opnemen als investering en niet alleen als een onderhoudspost, waarmee u financiële ruimte creëert
- * In uw bomenbeleid sturen op kroonvolume in plaats van aantallen bomen
- * Natuurinclusiviteit als voorwaarde meenemen in alle ruimtelijke ontwikkelingsopgaven waar u voor staat
- * De biodiversiteit versterken door te investeren in een robuust raamwerk van groen en water, en het ecologische beheer van waardevolle beplantingsvormen bevorderen

PRAKTIJKVOORBEELD:

- Gemeente Zeist - Kerckebosch

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

- www.parool.nl/amsterdam/miljoenen-voor-amsterdamse-parken-dankzij-truc~b2038290/
- www.bouwnatuurinclusief.nl
- www.maakgrijsgroener.nl
- www.citydealvoedsel.nl
- www.kanbouwen.nl
- <https://groenkeur.nl/>
- <https://nlgreenlabel.nl/>
- 7 redenen om te investeren in een groene stad - WUR

Postzegelboom Den Haag (bron Wikimedia Commons)

Als u hitte, droogte én wateroverlast aan wilt pakken in uw gemeente, kunt u...

- * In samenwerkingen met bewoners en bedrijven bij (her)ontwikkelingen eisen stellen, uitdagen en stimuleringsprikkel (subsidies) bieden - én dit verankeren in uw omgevingsplan
- * Bij de (her)ontwikkeling van gebieden rekening houden met de bodem en de oorspronkelijke geologische landschapsstructuren, en uw plannen daarop afstemmen
- * Het infiltrerend vermogen van de bodem vergroten met bomen en planten; die zorgen voor minder grote piekafvoeren bij hevige regenval, voorkomen een kostbare vergroting van de rioolcapaciteit en leveren verkoeling in hitteperiodes
- * Zorgen voor (natuurlijke) waterbuffers, gevoed door afgekoppelde hemelwaterafvoeren voor tijden van droogte

PRAKTIJKVOORBEELD:

- Gemeente Weert - Natuur en landschapsvisie

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

- www.klimaatadaptatienederland.nl
- www.steenbreek.nl
- Handreiking decentrale regelgeving klimaatadaptief bouwen en inrichten
- Tabel effectiviteit van klimaatadaptatiemaatregelen - RIONED
- <https://dakenplan.nl>

Bedriegertjes (bron Michiel Smit),JPG

Uw mooie bovengrondse plannen vragen ook ruimte in de drukke ondergrond. Als u een stevig fundament in de ondergrond wilt leggen, kunt u...

PRAKTIJKVOORBEELD:

• Gemeente Enschede - Bodemkaart

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

• www.gpkl.nl
• www.cob.nl

- * De regie nemen en ruimte creëren voor nutsvoorzieningen én groeiruimte voor bomen, door een (her)orderingsbeleid voor de ondergrond
- * Bodemkwaliteit de aandacht geven die het nodig heeft voor meer biodiversiteit, o.a. door chemievrij te werken
- * Eisen stellen voor een goede bodemgesteldheid in verband met inklinking (bodemdaling), doorlaatbaarheid en watervasthoudend vermogen;
- * Driedimensionaal denken: vraag om een samenhangend plan mét bovengrondse herinrichting, bijvoorbeeld bij rioleringsvervangning

Als u werk wilt maken van duurzaamheid en circulariteit, kunt u in de openbare ruimte...

- * Als grote opdrachtgever bij aanbestedingen sturen op circulariteit, duurzaamheid én vergroening door het in contracten op te laten nemen
- * In contracten eisen laten stellen op duurzame bouwproductie en emissieloze bouwlogistiek en de (infra)bouwlocaties tijdig van voldoende stroom te laten voorzien
- * Vrijkomende materialen uit uw openbare ruimte (regionaal) bijeenbrengen in een materialendepot en zo beschikbaar houden voor hergebruik
- * Sturen op aanpasbare ontwerpen die mee kunnen veranderen met toekomstige behoeftes, waardoor de straat ook minder vaak open hoeft

PRAKTIJKVOORBEELD:

• Gemeente Apeldoorn - Circulair fietspad

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

• www.duurzaamgww.nl
• Hoe verhoudt circulariteit zich tot duurzaamheid? - Kenniskaarten - het Groene Brein

Als u ziet dat (gedeeltelijke) herinrichting van de openbare ruimte in uw gemeente noodzakelijk is, kunt u...

- * Kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak - niet te klein, niet te groot - in samenspraak met bewoners en betrokkenen
- * In wijken bij grootschalige noodzakelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, de afweging maken tussen voortbouwen binnen de bestaande bebouwing of volledige vernieuwing met andere groene inrichtingsprincipes, ook voor de ondergrond
- * Bij de uitvoering aandringen op een integrale aanpak, een tijdige afstemming van planningen en een combinatie van budgetten, binnen én buiten uw eigen organisatie
- * De verbinding leggen met andere gemeentelijke ambities zoals klimaatadaptatie, energietransitie, vergroening en uw lokale gezondheidsbeleid

Om de tafel (bron Coco Ribbens, gemeente Deventer)

PRAKTIJKVOORBEELD:

- Gemeente Hoogeveen - Waterstof Hoogeveen

INFORMATIE EN INSPIRATIE VINDT U HIER:

- www.citydealopenbareruimte.nl
- Integrale ontwerpmethodede OR Amsterdam

UITGELICHT

Welke thema's zijn het urgentst volgens de kijkers van de 'Talkshow Gemeenteraadsverkiezingen 2022:

Maatschappelijke vraagstukken oplossen in de openbare ruimte'?

1. Klimaat
2. Duurzaamheid
3. Groen
4. Volksgezondheid
5. Aantrekkelijkheid gemeente
6. Ondergrond
7. Mobiliteit en bereikbaarheid
8. Vervangingsopgave

